

AGRIO

PIGBUSINESS

Grafisch vakblad voor de varkenshouder | www.pigbusiness.nl | jaargang 15 | nummer 9 | december 2021

**STERKE
ERVEN**

De Plons WC van Meulendijks

'Benutting data moet in stroomversnelling komen'

Slimme camera's: Meer dierenwelzijn in slachterij

Vraaggestuurde ketens gaan opmars maken in 2022

'Er wordt niet met Vlaamse varkenshouders gepraat'

'Met slimme camera's kun je direct ingrijpen als iets fout gaat'

De overtredingen bij Gosschalk heeft het debat omtrent dierenwelzijn en slachterijen opnieuw opgerakeld. Demissionair minister Schouten komt met een wetsvoorstel voor verplicht cameratoezicht. Over hoe dat eruit moet zien, zijn de meningen verdeeld. „Slimme camera's kunnen misschien een soort permanente rem op de werknemers zetten, waardoor ze voorzichtiger zijn.“

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat er in 2020 in Nederland 16.666.100 varkens zijn geslacht. Dat komt neer op ruim 45.000 varkens per dag. Daarvan worden er 20.000 dagelijks geslacht bij Vion in het Brabantse Bostel. Het is daarmee het grootste slachthuis van Nederland. Bart de Ruiter, kwaliteitsmanager bij Vion, realiseert zich dat dat elke dag veel dieren

ze bij hun slachtproces het dierenwelzijn zo goed mogelijk kunnen waarborgen. Waar eerst maar moeizaam naar dierenwelzijnsorganisaties werd geluisterd, merkt Eyes on Animals dat slachthuizen nu vaker hun adviezen aannemen. Directeur Lesley Moffat zegt hierover: „In Nederland is er nog zoveel te halen. Er is hier veel geld, kennis en technologie, maar we doen niet zijn allen toch nog te weinig om het dierenwelzijn te waarborgen. Eyes on Animals probeert slachthuizen een zetje in de juiste richting te geven.“ Tot een paar jaar geleden hadden de meeste slachthuizen bijvoorbeeld geen overkappingen bij de plek waar varkens uit de veevagens worden geladen. „Bij de grote slachthuizen worden honderden varkens per uur aangeleverd, dus het duurt lang voordat die allemaal van de veevagen af zijn“, geeft Moffat aan. „Daarnaast is er een beperkte wachtruimte voor de varkens in het slachthuis, waardoor het kan dat sommige varkens liefst twee tot drie uur in de veevagen moeten wachten voordat ze de wachtruimte in kunnen. Als de zon er vol op staat, krijgen ze last van hittestress.“ Op aandringen van Eyes on Animals bouwde onder andere Vion een overkapping bij hun slachterij in Bostel. De organisatie wil nu dat Vion doorpakt en een grotere wachtruimte in het slachthuis bouwt, zodat varkens sneller van de veevagens kunnen worden gelost. Eyes on Animals publiceerde een rapport met tips voor de industrie, maar

69

Het blijft belangrijk om NWWA-dierenartsen in de slachterij te hebben

zijn. „We zijn ons ervan bewust dat we daarom moeten werken met voldoende aandacht voor dierenwelzijn. Ik denk dat het belangrijkste is dat je de levende dieren op stal goed moet beheersen en dat kunnen wij, want wij trainen onze mensen goed“, zegt hij.

Bedreigingen voor dierenwelzijn

Eyes on Animals is een Nederlandse dierenwelzijnsorganisatie die ernaar streeft het lijden van vee tijdens transport en slacht zoveel mogelijk te beperken. De organisatie geeft gevraagd en ongevraagd advies aan slachthuizen over hoe

vindt dat initiatieven ook vaker vanuit de slachthuizen zelf moeten komen.

Slimme camera's

Vion werkt al jaren samen met dierenwelzijnsorganisaties. In samenwerking met de Dierenbescherming, zijn deze camera's de toekomst. „Dan kan je namelijk direct ingrijpen als er iets fout gaat. We kunnen daar in het systeem invullen wat we als opmerkelijk gedrag beschouwen en de camera's kunnen dan zelf beelden eruit filteren“, vertelt hij. Vions kwaliteitsmanager Bart de Ruiter is ook blij met het nieuwe camerasteem. Het bedrijf werkt al lange tijd met camera's en kreeg in de oude werkwijze

Het verplicht delen van camerabeelden kan ertoe leiden dat de industrie transparanter

vanuit de slachterij in Bostel jarenlang honderden uren aan beelden per dag binnen. Dan maakten ze zelf een selectie van beelden die ze bekeken, wat neerkwam op ongeveer 1 procent van het totaal. De Ruiter vertelt hierover: „Vaak was er dan niks opmerkelijks te zien op die beelden. We wilden dat slimmer gaan bekijken. Met dit systeem wordt 100 procent van de beelden geanalyseerd en worden er momenten uitgehaald waar we wel naar zouden willen kijken, zodat we kunnen controleren of het op kritieke momenten goed gaat.”

Toeziendende dierenartsen

Sanne Roelofs, van Varkens in Nood, tempert de verwachtingen over het nieuwe camera-systeem. Zij heeft extra aandacht voor de rol van toezichthoudende dierenartsen. „Ik denk dat je sommige overtredingen niet kunt detecteren met

kunstmatige intelligentie. Slimme camera's moeten mensen dus niet vervangen. Het is belangrijk om alsnog toezichthoudende dierenartsen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in de slachterij te hebben om te zien hoe het er live aan toe gaat.”

Angelique Luijck werkte jarenlang als toezichthoudend dierenarts bij de NVWA en hield onder andere toezicht bij slachterij Gosschalk. Zij is het met Roelofs eens, maar stelt dat het doel van toezichthouden niet is dat alles goed gaat. „Dat wil je natuurlijk het liefst wel, maar dat is niet je verantwoordelijkheid. Je kijkt op de plekken waar het risico het grootst is.” Ze ziet het daarnaast als een voordeel als dierenartsen toezicht kunnen houden op slachthuispersoneel, terwijl dat personeel het niet doorheeft. „Bij Gosschalk zeiden ze op de verborgen camera-beelden ook 'niet hier, dan kan de dierenarts je zien'. Met slimme camera's

kan er misschien een soort permanente rem op de werknemers komen, waardoor ze altijd voorzichtiger zijn. Als je dan met artificial intelligence ook nog kan filteren welke momenten belangrijk zijn, kan je veel pakken. Uiteindelijk willen we allemaal dat de naleving van de regels omhooggaat”, zegt ze.

Haar tijd als toezichthouder bij Gosschalk beschrijft Luijck als een uitdaging: „Gosschalk is geen slachthuis dat onderdeel uitmaakt van een grote keten. Het is een gesloten plek, je komt daar niet zo maar. Soms hing er een grimmige sfeer.” Ook werd haar bij andere slachthuizen regelmatig op indirecte wijze duidelijk gemaakt dat ze als toezichthouder niet heel geliefd was. „Op bepaalde plekken behandelen ze je op een manier waar je niet echt de vinger op kan leggen, maar het voelt toch niet goed. Ik ben een redelijk kleine vrouw en dan zeiden ze bijvoorbeeld van die dingen als ▶

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat er in 2020 in Nederland 16.866.100 varkens zijn geslacht.

"Die dierenartsen die hier komen keuren hebben geen idee hoe het werkt, ze kunnen geen dieren keuren. Vooral die kleine vrouwtjes die hier binnenkomen. Ja, ik heb het niet over jou hoor, maar ik erger me eraan." Volgens mij vertel je mij dan dat ik niet moeilijk moet doen en gewoon al die beesten moet goedkeuren", vertelt Luijckx.

Verplicht delen op afstand

Toezichthouders van de NVWA kunnen camerabeelden van het slachtproces nu alleen in het slachthuis bekijken. Er zijn ook stemmen die roepen om het verplicht delen van die beelden, zodat de NVWA ze ook op afstand in kan zien. Eyes on Animals-directeur Lesley Moffat juicht dat van harte toe: "Dat vind ik een geweldig idee. Het zou goed zijn als de beelden beschikbaar zijn voor ons, de Dierenbescherming, boeren en keurmerken."

Niels Dorland van de Dierenbescherming, is het daarmee eens: "Zoveel mogelijk mensen moeten inzicht kunnen hebben in de beelden. Als je handhaaft, moet je het goed doen. Daarnaast kunnen wij als Dierenbescherming met ons Beter Leven-keurmerk afdwingen dat slachthuizen bepaalde maatregelen nemen." Vion staat niet te springen om beelden uit de slachterij op afstand te delen. Kwaliteitsmanager Bart de Ruiter ziet het als de verantwoordelijkheid van het slachthuis om iets met de beelden te doen. Hij zegt: "We delen de beelden nu op locatie met de NVWA en dat bevult goed. Ik denk dat privacygeving het delen van beelden op afstand ook niet zomaar toestaat. Mensen van de NVWA die hier zijn, kunnen er direct wat mee doen en kennen de situatie hier, dus die lijn is het kortst en dat werkt het meest

efficiënt. Zo werken wij ook al jarenlang met elkaar."

Vion staat niet voor de hele vleesverwerkende industrie, maar loopt onder de grote slachthuizen wel voorop met het nemen van dierenwelzijnsmaatregelen. Het verplicht delen van camerabeelden kan ertoe leiden dat de industrie transparanter wordt. Daarnaast zijn er genoeg maatregelen die slachthuizen nu al zelf kunnen nemen om dierenwelzijn te waarborgen. Het wetsvoorstel van Schouten wordt volgend jaar verwaacht.

Tekst: Max Pickers
Beeld: iStock, Vion, Max Pickers

Heelt u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@pigbusiness.nl of tel. 0314 - 62 64 38

Verbeterpunten slachterijen naast cameratoezicht

Ondanks stappen die in Nederlandse slachterijen worden genomen zijn er volgens Eyes on Animals-directeur Lesley Moffat nog een aantal zaken die aandacht verdienen en waarbij cameratoezicht essentieel is. De slachtsnelheid ziet zij als de grootste bedreiging voor het dierenwelzijn: "Die ligt hier

in Nederland extreem hoog: sommige slachthuizen slachten wel 700 tot 1.200 varkens per uur. Hierdoor staan de werknemers en de dieren onder constante tijdsdruk. Ik denk ook dat het daardoor zo gruwelijk mis is gegaan bij Gosschalk." Volgens Moffat is daarnaast het ontwerp van de route in sommige slachthuizen niet handig: die is vaak ingericht op een manier die goed werkt voor mensen, maar niet voor varkens. "Er vallen bijvoorbeeld veel schaduwen over de route. Varkens denken dat die schaduwen gaten in de vloer zijn en worden bang. Daarnaast ontstaan er vaak opstoppingen als slachthuizen heel veel varkens per uur willen slachten. Wij stellen dan voor om vier kleinere drijfgangen te bouwen in plaats van één grote. Het dier moet zich niet aanpassen aan het ontwerp van het slachthuis, maar andersom." Opstoppingen leiden tot stress bij varkens en er zijn meer factoren die dat doen, zoals geluid. "Er hangen in slachthuizen vaak veel kettingen. Wij raden slachterijen altijd aan om rubber eromheen te plaatsen, om het geluid van rammelende kettingen, en daarmee ook

de stress die de varkens ervaren, te verminderen", zegt Moffat. Ook is de manier van verdoven met CO₂ volgens Eyes on Animals een punt van kritiek. "Dat is moeilijk om in te ademen en de varkens krijgen het gevoel dat ze stikken. Het duurt dan vaak nog 15 tot 25 seconden voordat ze verdoofd zijn." Ze is daarom blij dat steeds meer slachthuizen elektrische verdovingsapparaten gebruiken, maar ziet nog te vaak dat ze er dan maar één hebben. Volgens haar moeten alle grote slachthuizen daarom meerdere elektrische verdovingsapparaten gebruiken: "De elektrische verdovings zijn in principe goed, maar als je honderden varkens per uur wilt verdoven, ontstaat er veel tijdsdruk als je maar één apparaat hebt. Daardoor groeit de kans dat een verdoving soms niet helemaal lukt doordat de verdover bijvoorbeeld niet goed op de kop van een varken wordt geplaatst en er door tijdgebrek niet goed wordt gecheckt of het varken wel goed verdoofd is. Daardoor kan het gebeuren dat het varken al bewustzijn is tijdens het slachtproces en dat moeten we absoluut zien te voorkomen."

